

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: רוזנפלד	שם פרטי: צבי
----------------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

בלועזית Hirsch Rosenfeld		שם משפחה איתו נולדתי: הירש רוזנפלד	
שנת לידה: 1927	מין: זכר	בלועזית Zvi	שם פרטי איתו נולדתי: צבי
ארץ לידה: ארץ ישראל		בלועזית Jerusalem	עיר לידה: ירושלים
שם פרטי ושם נעורים של האם: זהבה קורנייזר		שם פרטי ושם משפחה של האב: מרדכי רוזנפלד	
ארץ המגורים: צרפת		בלועזית Nantes	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: נאנט
חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ)			
בלועזית		במידה והיית בגטו, ציין את שמו	
בלועזית Drancy		במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו: דראנסי	
תאריך השחרור:		המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:	
ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור		במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)	
במידה ועלית באנייה, ציין את שמה		שנת עליה: 1944	במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בירושלים ב-27/12/29 בביה"ח ביקור חולים. הייתה לי אחות אשר הייתה גדולה ממני בשנה וחצי והיינו חברים הכי טובים, היא הייתה יפה, נחמדה וגיבורה. לאבי לא הייתה עבודה בעקבות מאורעות תרפ"ט וגירשו את היהודים מחברון. היו לאבי שני אחים, אחד בארגנטינה ואחד באמריקה. אמרו לאבי: "בוא לאמריקה עם המשפחה". על מנת להגיע לאמריקה היו צריכים להפליג באונייה, כשבוע בים עד צרפת ומצרפת לאמריקה כשלושה שבועות. כשהגענו לצרפת אבי ניסה לראות כיצד הוא יסתדר ובלי שפה מקומית. הוא הצליח לפתוח חנות בעזרת היהודים שסייעו לו, החנות נמצאת בעיר ראן. הכול היה כמו חלום, אבי היה סוחר והסוחרים אהבו אותו וכך גם הלקוחות כך שזה היה ממש כמו בחלום. בשנת 1934 נולד אחי יוסף.

אבי התגעגע מאוד לארץ ישראל וכבר היה מבוסס כלכלית, בעקבות זאת, חזרנו לארץ בשנת 1935 וחלומי של אבי היה לבנות פנסיון בבית הכרם בירושלים ופשוט ליהנות מהחיים. התכנית של אבי הייתה לבנות שלוש קומות והקבלן ייעץ לו לבנות עוד קומה. לאבי לא היה מספיק כסף אך הוא היה צעיר והרעיון קסם לו. למזלו הטוב והרע, החלו בשנת 1936 מאורעות ואבי הפסיד את כל הונו וחזרנו לצרפת.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

החיים בצרפת היו שוב חלום, עד שבשנת 1939 הגרמנים הודיעו על מלחמה כוללת והחל גיוס כללי בצרפת. אבי היה אמור להתגייס ואכן התגייס לבריגאדה העברית ונאלץ לשוב לארץ. נשארנו אימא ושלושה ילדים, אחותי הגדולה, אחי הקטן ואנוכי. הגרמנים נכנסו וכבשו את צרפת והחיים כבר לא היו כמו חלום, הם היו כמו גיהנום. הילדים הצרפתים שנאו אותי כ"כ וגם אלה שהיו חבריי הטובים ביותר. כששאלתי אותם למה הם שונאים אותי הם ענו כי היהודים הרגו את ישו וישו זה בנו של אלוהים והיהודים מאמינים בו. במשפט דרייפוס הצרפתים צעקו מוות ליהודים!

ב-1942 הם גירשו את כל היהודים לתאי הגזים באושוויץ או בברגן בלזן. היו כ-20 מחנות השמדה בצרפת, אך המחנה הכי אכזרי היה בדראנסי. דראנסי לא היה מחנה אלא בית משותף בצורת ח' עם עשר כניסות, ארבע קומות ומרתף. זה גם לא היה בית משותף-זה היה שלד בטון. חדרים ענקיים ללא חלונות, ללא דלתות, ללא חשמל וללא שירותים. השירותים היו בצריף בחצר שהכיל ספסל עם חורים ללא מים, ללא כלום והצחנה הייתה נוראית. היה עדיף להיות חיה ולא להיכנס לשירותים בדראנסי. המחנה היה צפוף מאוד, כ-5000-6000 איש לפחות ספרתי בצפיפות. יום יום נכנסו הצרפתים ושלוש פעמים בשבוע, ביום א, ביום ג וביום ה, היה "גירוש" למחנות, ובאושוויץ קראו לזה "טרנספורט". אחרי יומיים וחצי של נסיעה ברכבת מדראנסי לאושוויץ. החיים במחנה היו גיהנום.

כיצד הגעתי לדראנסי?

כשהגרמנים נכנסו לנאנט הייתה לנו שכה שבבעלותה בית מרקחת והיינו ביחסים טובים. קראו לה מאדאם טלאלייה וכנראה שהיא הייתה במחתרת ובצלב האדום. היא באה לאמי ואמרה לה שאנחנו צריכים לברוח והגרמנים רוצים לעצור כל אדם זר. היא מסרה לנו כתובת של כפר קטן המרוחק מעיני הגרמנים אך אימי רצתה להציל את ילדיה ורצתה כתובת של משפחה צרפתית חשובה, היא ידעה ורצתה להצילנו מהגיהנום שעלול לקרות. אמי קיבלה כתובת של משפחה אצילה וידוה בצרפת ונסענו אליה וזה היה יפה כמו ארמון עם כניסה לרכבים, כניסה לאנשים חשובים הכול היה הכי יפה. צלצלנו בפעמון ובאה עוזרת שהייתה לבושה כמו זרטים. אימי ביקשה לדבר עם בעלת הארמון אך היא לא רצתה להגיע עד שאמי בכתה ובסוף היא הגיעה. היא הכניסה אותנו לביתה אך סירבה לקבל אותנו כי היא בעצמה פחדה מהגרמנים. אימא הצטערה מאוד אך אני ואחותי שמחנו כי לא רצינו לעזוב את אימא. כאן אלוהים עזר לנו כי אם היינו מתקבלים אצלה, לא היינו שורדים. היא נשלחה לתאי הגזים מדראנסי בטרנספורט.

נסענו לכפר מוב הנמצא 16 ק"מ מהעיר נאנט שם היינו שלוש משפחות: משפחת גורסקי, לוסטיג, רוזנפלד ואנחנו. החיים היו חיים שקטים, האיכרים היו נחמדים אלינו והתקופה הייתה מאוד טובה. לא הרגשנו את המלחמה, את השנאה של הגרמנים, עד שיום אחד בא כומר והודיע לאימי כי באים לעצור אותנו. ברחנו לשדות והיו ימים קשים ללא אוכל, מים, ביגוד מתאים, בלי כלום. בלית ברירה חזרנו לכפר מוב ואחרי מספר חודשים שוב או אך הפעם עם משאית, כל המשפחות נעצרו והועברנו לבית סוהר

נאנט לכמה ימים. כשהיינו בבית סוהר בערך מאתיים אנשים נשלחנו משם לדראנסי (שנת 1942).

החיים בדראנסי, קשה לתאר, בבוקר בשבע סופרים אותנו כמו חיות, פעם, פעמיים, שלוש. בערך אחרי חצי שעה נשמעת שריקה וחופשיים. יש אפשרות לצאת לחצר, בצהרים בשתיים עשרה שוב שריקה ויש ארוחת צהרים שמכילה קערת מרק קטנה, ופרוסת לחם, בשש-שבע שוב נשמעת שריקה וצריך להיכנס לחדרים. המחנה היה מחנה מעבר למתחם ה"גירוש". היו 4 כניסות, בכל חקר היו שבעים איש כך שכל כניסה הכילה כמאתיים חמישים ואף יותר אנשים. לתאר את ה"גירוש" זה נוראי, לראות אנשים מבוהלים, לא יודעים מה, למה לאיפה ומתי הם נשלחים אך האמונה של האנשים הייתה לקוות כי הם נשלחים למקום טוב יותר... קשה היה להאמין שמדובר במוות.

קשה להאמין שנסיעה של יומיים וחצי-שלוש אכזריות, בקרון בלי אוויר, בצפיפות אימה, להגיע בסופו של דבר לתאי הגזים ולבסוף למוות. לנו היה מזל גדול, כשהתרוקן הגירוש הם נאלצו למלא שוב. לפני הכניסה הוצבו שתי שולחנות, על שולחן אחד מכונת כתיבה בו נכתב מי האדם, לאן הולך, מאיפה נלקח, הכול. בשולחן השני היה אדם אשר היה לוקח תכשיטים, שעוני זהב ורכוש. שתי משפחות שהיו קרובים אלינו היו פולנים ואנחנו נקראנו "פלשתינאים", כיוון שהגרמנים היו צריכים את הפלשתינאים ואנחנו לא ידענו למה, כי בארץ היא 200 טנקרים, והם רצו את הטנקרים הם היו צריכים את הפלשתינאים לחילופים.

בצרפת היו כ-50 פלשתינאים ולכן היינו בסטאטוס "לא לגירוש", אך נשארנו לחיות במחנה וזה היה בלתי אנושי לראות את האנשים סובלים, מבוהלים, מורעבים והשוטרים היו מתאכזרים במה שאפשר וללא גבולות הדימיון כלפי היהודים. מי שהיה יהודי ללא מגן דוד היה נענש, לוקח שק חול ענקי ומסתובב בחצר ללא הפסקה. היו המון התאבדויות, אנשים כבר לא יכול לסבול, לחיות את הימים הללו בצפיפות ובלכלוך בחדרים ובהתעללות כלפינו. אמי הייתה מאושרת שאנחנו היינו לא לגירוש שבינתיים נשארים בצרפת, אך לחיות במחנה דראנסי... גם סוף מוות עם המעט מרק והמעט לחם ליום לאדם.

אמי הייתה גיבורה ואני חב לה את חיי! היא הצילה אותי ואת אחי בצורה שאי אפשר לתאר, היא התנדבה לעבוד במטבח, אז האוכל שלה היה מחולק בינינו כיון שהיא אכלה במטבח וכך חיינו ששה-שבעה חודשים שכל יום אמי הייתה משתדלת להכניס לבגדים שלה כל מיני ירקות וזה הציל אותנו. אין לי מילים כמה שאני חייב לה. אחי לעומת זאת, שום דבר לא עזר, הוא היה קטן מאוד ומצבו הדרדר מיום ליום עד שבמזל גדול ביותר הגיע קצין גרמני והוציא את כל הפלשתינאים מהמחנה ונשלחנו למחנה של הצלב האדום ששמו "ויטל". ויטל היה מחנה אנגלו אמריקאני והחיים הו שונים מדראנסי. גרנו במלון "נובל הוטל", כל אחד בחדר, במיטות, עם מים, מקלחות, ואפשר היה סוף סוף לחיות אחרי תקופה שלא החלפנו בגדים. האוכל הגיע כל שבוע בחבילה מהצלב האדום כמו בצבא: בשר וכל מיני אבקות כגון: חמאה, ביצים, סרדינים וכמובן שהיה אפשר לחיות כמו שצריך. אחי מיד קיבל טיפול רפואי וחיינו ניצלו.

נא ספרי/ על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

ביולי 1944 חזרנו לארץ ישראל ברכבת. בארץ עבדתי בבזק משנת 1946 עד 1995, נלחמתי במלחמת השחרור ונפצעתי פעמיים. הכרתי את אשתי ונולדו לנו 3 ילדים ומהם יש לי 3 נכדים מתוקים וחמודים. היום בו יצאתי לפנסיה בשנת 1995 היה היום המאושר בחיי, הרגשתי חופשי והרגשתי אדון לעצמי.

ירושלים, אפריל 2013